

BELÜGYMINISZTERIUM
III/III. Csoportfőnök

Minősítés törölve!

BH-40-16-100/6-257/2001
sz. rend. alapján

2001-09-27

L. f. ita 10.8.
04.11.
10.11.
10.11.
Balassa V. 3.

Lamát: hiba, Pedemle
Reprezentatív
Szigorúan titkos!
Utána kímélve
10.5.

Sillai Árpád r.ezredes elvtárs
BM Állambiztonsági Miniszterhelyettesi
Titkárság vezetője

Törles folyamatban!
Herezeg Miklós

Dr. Hellebrandt László

B u d a p e s t

Mellékelten megküldöm a hazánk ellen irányuló ellenséges propaganda-
tevékenységről (1988. I. negyedév) készített összefoglalónkat.

B u d a p e s t , 1988. április

Elvtársi üdvözlettel

J. Horváth
Dr. Horváth József
r. vezérőrnagy

Mellékelve: 12 lap

45-2/4/88.

Működés törőve!
BSI-40-16-100/6-257/200/
sz rend. alapján

Dr. Hellebrandt László

2001-03-27

Törés folyamatban!
Herczeg Miklós

aláírás

A Magyar Népköztársaság ellen irányuló
imperialista propaganda
(1988. I. negyedév)

[...]

- 5 -

[...]

A március 15-i események nyugati visszhangjáról:

Hírügynökségi jelentések a március 15-i hivatalos megemlékezésről szükséztavúan, tényszerűen számoltak be. Ugyanakkor bő terjedelemben, részletesen foglalkoztak a nem hivatalos felvonulással és megemlékezésekkel, valamint egyes "ellenzéki" személyek elleni rendőri intézkedésekkel. Hangsúlyozták, hogy a "mintegy tízezres" felvonulás 1956 óta a legjelentősebb nem hivatalos megmozdulás volt Magyarországon. Kiemelték, hogy a hatóságok több kísérletet tettek a tüntetés megakadályozására, de sem az ellenzék vezetőinek megfélemlítése a házkutatásokkal, sem pedig a nagyszabású hivatalos ünnep (a magyar nemzeti lobogó első ízben történő felvonása) nem hozta meg a remélt sikert a hatóságok számára.

A nyugati hírügynökségek elsődleges értékelése szerint a március 15-én szokásos jelszavak (sajtó-, gyülekezési és szólás-szabadság követelése, stb.) mellett az eddiginél erősebb hangsúlyt kaptak a szocialistaellenes, a szovjet csapatok távozását, a kormány lemondását és igazi reformokat követelő, valamint a romániai magyar kisebbség erőszakos asszimilációját elítélő jelszavak. Úgy vélik, hogy az ellenzéknek ezen a napon kettős célja volt: egyrészt felmérni a saját erejét és befolyását a tömegekre, másrészt "kipuhatolni" a rendszer tűrőképességének határait. A híradások egyöntetűen hangsúlyozzák azt is, hogy a rendőrség - bár rendkívül nagy erővel vonult ki - a tüntetők kihívó magatartása és helyenként provokatív megnyilvánulásai ellenére mindvégig a háttérben maradt.

A nyugati magyar nyelvű rádióállomások nagy várakozással tekintettek a nem hivatalos megmozdulások elé. Március eleje óta rendszeressé váltak a hazánk belső helyzetéről, elsősorban a gazdasági gondokról, a társadalmi és szociális problémákról szóló, az ünnepre "hangolt" műsorok. A hazai közvélemény "felkészítésében" ezúttal is a Szabad Európa Rádió játszotta a vezető szerepet. A belső ellenzék néhány prominens tagjával folyamatos kapcsolatot tartva, "első kézből" adtak tájékoztatást a rendőrségi akciókról, melyeket az MSZMP Politikai Bizottsága "február eleji titkos határozatával" hoztak összefüggésbe.

A nyugati sajtóorgánumok többsége tudni véli, hogy a magyar tömegtájékoztatási eszközök egyike sem tudósított a nem hivatalos megemlékezésekről, továbbá, hogy rendbontásra sehol sem került sor. Ez utóbbi tény a nyugati magyar nyelvű rádiók a "demokratikus ellenzék" politikai érettsége bizonyítékaként értékelik.

Az elsődleges reagálásokat összefoglalva megállapítható, hogy a nyugati tömegtájékoztatás a korábbi évekhez képest nagyobb terjedelemben, első oldalon közölt tudósításokkal, vezércikkekben foglalkozott a március 15-i eseményekkel. Az értékeléseket és jelszavakat az ellenzékiekre való hivatkozással közlik. Többnyire kerülnek a Magyarország elleni szélsőségesen kritikus megállapításokat, a rendőrség magatartását a nem hivatalos megemlékezések alatt egybehangzóan toleránsnak minősítik.

A budapesti tüntetés nem önmagában (hisz az az utóbbi időben nem szokatlan jelenség Kelet-Európában) hanem a résztvevők nagy száma, illetve annak célja miatt figyelemre méltó. A kiváltó okok között szerepet játszhatott ugyan a gazdasági helyzet romlása is, de hatását és célját illetően sokkal jelentősebb a liberalizálási folyamat, illetve azok végrehajtásával szembeni elégedetlenség nyílt és tömeges kifejezésre juttatása.

Ez azt a megállapítást látszik igazolni, hogy a magyar belpolitikai helyzet már közel jutott ahhoz a küszöbhez, ahol a párt vagy utat nyit a politikai pluralizmus felé is, vagy annak gáttat szabva igyekszik megőrizni vezető szerepét, egyben bizonyítva azt, hogy az egypártrendszerek csak egy igen alacsony határig túrik el a demokratizmust.

Az eddigi, elsősorban tényszerű hírügynökségi jelentéseket követő kommentárok, alaposabb értékelések várhatóan

a./ az ellenzék tömegek megnyerésére való képességét fogják kiemelni a felvonulók számának erős felfelé kerekítésével, s a néhány ezer fő részvételét a párt- és a kormány politikájával szemben kialakult társadalmi elutasításként kísérlik meg értelmezni;

b./ az ellenzék néhány tagjával szemben alkalmazott előzetes korlátozó rendőrhatalósági intézkedéseket a "hatalom" idegessége és belső bizonytalansága bizonyítékként fogják beállítani.

[...]

B u d a p e s t , 1988. április

Dr. Horváth József

Készült: 1 pld / 13 pld xerox
Nytsz: 11-13/750/1988.